

Kære lærer og underviser

Tusind tak for din tilmelding til "Hele Verden i Skole" og LæseRaketten. Vi glæder os til uge 11 og 17, hvor I og mange andre klasser i Danmark, Grønland, Færøerne og i resten af verden vil markere, at alle børn - også piger - har ret til en god, gratis grunduddannelse. I vil med jeres deltagelse være med til at huske verdens regeringsledere på deres løfter om, at alle børn kan komme i skole inden 2015.

I 2005 er det globale mål for kampagnen at skabe opmærksomhed blandt politikere omkring børns og især pigers ret til uddannelse. I Danmark vil der være følgende aktiviteter:

- "LæseRaketten" – en læsebog for alle klassetrin. LæseRaketten indeholder historier af forskellig sværhedsgrad, skrevet af blandt andre H.C. Andersen, Lene Kaaberbøl og Josefine Ottesen
- "Send min ven i skole". I uge 17 vil hundredetusinder af børn fra alle verdenshjørner dekorere papfigurer, der illustrerer alle de børn, der ikke kommer i skole. Figurerne kan indgå i en fælles udstilling i København, der åbner d. 26. april. Sidste frist for indsendelse af papfigurer er **tirsdag d. 12. april**
- "Kun for piger". Den 26. april er der debatmøde, hvor kendte danske kvinder som Susanne Bier, Mette Vestergaard og Rushy Rashid diskuterer pigers ret til uddannelse med piger fra folkeskolens ældre klasser

LæseRaketten – en læsebog for alle klassetrin

LæseRaketten affyres igen i år med masser af nye historier. Målet med LæseRaketten er på en gang at skabe læselyst blandt danske børn og engagere dem i at diskutere og reflektere over børns ret til uddannelse. Samtidig med at LæseRaketten affyres, samles der penge ind til at sende flere piger i skole i Guatemala.

Hvordan foregår LæseRaketten?

Den landsdækkende LæseRaket løber af stablen fredag d. 18. marts, det vil sige fredagen før påskeferien. For at deltage skal du og din klasse læse i LæseRaketten i mindst én undervisningslektion. I bestemmer selv, hvordan timen skal forløbe – om det skal være højtlesning, hvor du eller eleverne på skift læser en historie højt, eller om hver enkelt elev selv skal læse eller noget helt tredje. Hvis du og din klasse ikke kan læse fredag d. 18. marts, er I velkomne til at gøre det en anden dag.

Læsebogen

LæseRaketten er udgivet af Ibis og er en læsebog med historier om uddannelse doneret af danske forfattere. Bogen er bygget op med historier af stigende sværhedsgrad. Der er ingen inddeling efter klassetrin, da det er meningen, at de enkelte elever skal kunne læse de historier, som de syntes er spændende, og som du vurderer passer til deres læsefærdigheder. Du skal dog være opmærksom på, at de første historier i LæseRaketten er beregnet til højtlesning.

Hver historie har sin egen vinkel på emnet uddannelse – måske i Danmark, måske i Afrika eller måske i et fantasiunivers – men fælles for dem alle er, at de kan sætte tanker i gang om uddannelse. Teksterne er ledsaget af billeder og illustrationer, som du kan anvende til en opfølgende snak i klassen.

Efter LæseRaketten kan eleverne tage læsebogen med hjem, eller I kan gemme bøgerne i klassen til senere brug. Hvis din klasse alligevel ikke deltager i LæseRaketten, kan du give bøgerne til skolebiblioteket.

Hvordan skaffer jeres indsats penge til Guatemala?

Jeres deltagelse i LæseRaketten er med til at skaffe sponsorpenge til et uddannelsesprojekt i Guatemala. Når mange tusinde danske børn læser i LæseRaketten, motiverer det en række firmaer, fonde og privatpersoner til at donere penge til LæseRakettens indsamling. På den måde er jeres deltagelse med til at skaffe penge til projektet i Guatemala. Inden skoleåret er slut, vil I modtage en tilbagemelding om, hvor mange børn der har deltaget i LæseRaketten, og hvor mange penge der er blevet samlet ind til at hjælpe flere børn, især piger, i Guatemala med at komme i skole.

Hvis du og din klasse ønsker at gøre noget ekstra, kan I også vælge at støtte indsamlingen til projektet i Guatemala ved at købe en ”aktie” i uddannelse - se mere på www.ibis.dk. I kan også finde idéer til, hvordan I kan samle penge ind, på www.ibis.dk/verdeniskole.

Send min ven i skole

”Send min ven i skole” er den global aktivitet, der sætter fokus på de mere end 100 millioner børn, der aldrig kommer i skole. Ved at deltage er du og dine elever med til at sætte retten til uddannelse på den politiske dagsorden. På FN’s uddannelsesstopmøde i Dakar 2000 satte verdens regeringsledere sig det mål, at lige så mange piger som drenge ville komme i skole inden 2005. Samtidig lovede de, at alle børn kan komme i skole inden 2015. Der er sket fremskridt siden topmødet i Dakar, men der er fortsat lang vej til, at målene er indfriet. Formålet med ”Send min ven i skole” er at minde verdens regeringsledere om deres løfter til de børn, der aldrig kommer i skole.

Hvordan deltager I?

I materialepakken, som I modtager sammen med LæseRaketten, er der vedlagt papfigurer, som skal symbolisere de millioner af børn, der aldrig kommer i skole. Eleverne udvælger en ”ven” fra en af historierne, I har læst, som de gerne vil sende i skole. De dekorerer papfiguren med farver, udklip fra aviser og blade, pailletter, slogans eller andet. Når eleverne har dekoreret papfigurene, sendes de ind til Ibis. Figurene vil indgå i en stor udstilling, som den verdenskendte kunstner Olafur Eliasson er med til at arrangere. Udstillingen åbner på Københavns Bymuseum, Vesterbros Torv, d. 26. april, og løber et par uger frem. Enkelte figurer vil senere rejse videre til et internationalt topmøde, der afholdes i Skotland i juli måned mellem otte af verdens mest magtfulde regeringsledere, hvor fattigdom og udvikling står øverst på dagsordenen. Her vil de blive udstillet sammen med andre ”venner” lavet af skoleelever fra hele verden. **Sidste frist for indsendelse af figurerne til udstillingen er tirsdag d. 12. april til Ibis, Nørrebrogade 68B, 2200 København N.** Inden I sender papfigurerne ind til Ibis, kan I selv udstille dem på skolen eller et andet sted.

Papfigurerne

Første øvelse i undervisningsmaterialet handler om ”Send min ven i skole” og kan bruges som inspiration til, hvordan I kan dekorere papfigurerne. Når eleverne dekorerer papfigurerne, må de meget gerne benytte stærke farver. De stærke farver indgår som et element i den udstilling, som kunstneren Olafur Eliasson er med til at arrangere.

Som inspiration til det ”virkelige” barn, som figuren skal repræsentere, kan du og din klasse vælge personer fra LæseRaketten, fra de tre historier i undervisningsmaterialet eller fra børnehjemmesiden [abc www.ibis.dk/abc](http://www.ibis.dk/abc). Her kan I finde længere versioner af de tre historier fra undervisningsmaterialet og endnu flere historier om børn, der aldrig har gået i skole. Historierne kan også findes på vores hjemmeside www.ibis.dk/verdeniskole - lige til at printe ud. Derudover kan du tage afsæt i undervisningsideerne på de næste sider.

Det er ikke kun danske skolebørn, men børn fra hele verden, der på forskellig vis vil sende deres budskab til politikere tirsdag d. 26. april. Jo flere papfigurer, desto flottere bliver udstillingen, og jo større chance er der for, at politikerne vil tage notits af dem og gøre en ekstra indsats for at opfylde deres løfter om en god og gratis grunduddannelse til alle børn.

Undervisningsmateriale

Hvis du har lyst til at sætte yderligere fokus på uddannelse og u-lande i din klasse, findes der undervisningsideer i dette hæfte. Opgaverne er af forskellig sværhedsgrad, men enkelte opgaver, som f. eks. ”Send min ven i skole”, henvender sig til alle aldersgrupper. Du vælger helt selv, hvilke opgaver du mener passer til dine elever. Vi har bestræbt os på, at opgaverne kræver et minimum af forberedelse. Materialet består af enkle ideer, som du kan bruge, præcis som du selv ønsker det. Måske kan du bruge ideerne som inspirationskilde til udsmykning af papfigurerne, måske som selvstændige undervisningsforløb. Det er op til dig og din klasse!

På www.ibis.dk kan du finde mere information om kampagnen og om Ibis’ værdier og projekter. Fra torsdag d. 10. marts lancerer vi børnehjemmesiden, hvor du og dine elever også kan finde information i børnehøjde om u-lande, quizzes, afrikanske og latinamerikanske børns skolehistorier, et børnepanel og meget mere. Se www.ibis.dk/abc.

Skulle du have lyst til at fortælle, hvordan LæseRaketten eller en af de andre aktiviteter gik, hører vi meget gerne fra dig. Vi modtager også meget gerne fotografier, som vi må bruge på vores hjemmeside, globalt eller i næste års materiale som illustration. Du kan sende det på en mail til verdeniskole@ibis.dk.

Mangler du læsehæfter eller papfigurer, så send en mail til verdeniskole@ibis.dk eller kontakt os pr. telefon på 35 35 87 88

Sponsorer

Egmont Kids, Nørhaven A/S, Columbus fonden, BG Banks Litteraturpulje, Danida og Lærerstandens syge og ulykkesforsikringslegat har i år sponsoreret udgivelsen af LæseRaketten. Deres støtte, har gjort det muligt at udgive et stort oplag i 4 farver, så over 100.000 elever kan være med. Vi håber I får glæde af den, og af at være med i Hele Verden i Skole 2005.

God fornøjelse!

Annelie Abildgaard
Uddannelseskonsulent, Ibis

Undervisningsideer

1. Send min ven i skole

Denne øvelse skal virke som inspiration til ”Send min ven i skole”. I kan i det følgende finde ideer til, hvordan papfigurerne kan dekorerer, og hvordan I kan arbejde med uddannelse. Øvelsen indeholder elementer af forskellig sværhedsgrad, og du vurderer selv, hvilke dele der passer til dine elever.

Ideen er, at de dekorerede papfigurer skal repræsentere virkelige børn. Som inspiration til den enkelte papfigurs karakter kan du tage udgangspunkt i historierne fra ”Læse-Raketten”, historierne fra børnehjemmesiden www.ibis.dk/abc eller de 3 historier og billeder om børn i u-lande, der er bagerst i materialet - klar til kopiering. Du kan også finde flere historier på www.ibis.dk/verdeniskole.

A: Læs historierne højt i klassen, mens eleverne kigger på billederne, eller lad eleverne selv læse historierne.

B: Tal om børnene i historierne og billederne i klassen eller lad eleverne parvis tale om historierne.

- Hvordan er børnenes liv?
- Hvorfor er det ikke alle børnene, der går i skole?
- Hvorfor går færre piger end drenge i skole?
- Hvorfor vil børnene gerne gå i skole?
- Hvorfor er uddannelse vigtigt for børnene?
- Er det rimeligt, at ikke alle børn går i skole?
- Hvad kan man gøre for, at alle børn kan komme i skole?

C: Eleverne vælger et af børnene fra historierne og laver en karakteristik af deres ven, som bl.a. kan indeholde:

- Navn, alder og nationalitet
- Hvordan deres ven bor?
- Hvorvidt deres ven går i skole?
- Hvorfor deres ven ikke går i skole?
- Hvorfor deres ven gerne vil gå i skole?

D: Eleverne udsmykker deres papfigur med udgangspunkt i karakteristikken af deres ven.

De kan male, tegne, klistre udklip på figurene eller andet. Husk at I meget gerne må bruge stærke farver, når I dekorerer figuren.

E: Som alternativ eller supplement til øvelse C og D kan eleverne skrive de tanker og holdninger ned, de gør sig om børns ret til at få en uddannelse. Det formuleres som korte budskaber, slogans, rim, digte eller andet. Budskaberne bruges til at dekorere figuren, eksempelvis ved at det skrives, klistres, trykkes eller tegnes på papfiguren.

F: Eleverne præsenterer deres ven for klassen.

G: ”Vennerne” skal sendes til Ibis senest **tirsdag d. 12. april**, for at komme med i Olafur Eliassons udstilling. Nogle af figurene vil også senere rejse videre til det internationale topmøde, der finder sted i Skotland i juli måned.

2. Hvorfor går vi i skole?

Denne øvelse er med til at gøre eleverne bevidste om, hvorfor det er vigtigt at gå i skole. Den kan også bruges som udgangspunkt for at diskutere uddannelse i forbindelse med ”Send min ven i skole” eller ”LæseRaketten”.

A: Eleverne fortæller hinanden deres tanker om følgende:

- Hvorfor går man i skole?
- Hvad er det vigtigste, man lærer i skolen og hvorfor?
- Hvad er det bedste ved at gå i skole?
- Hvad er det værste ved at gå i skole?
- Forestil dig, at du ikke gik i skole. Hvad ville du savne?
- Hvad er en god skole?
- Hvad vil du gerne lære, inden du går ud af skolen? Hvorfor?

B: Tal i klassen om, hvordan elevernes eget liv er forskelligt fra det liv, børn i u-landene lever, eller lad eleverne tale om det parvis.

Tal bl.a. om:

- Hvordan bor eleverne i forhold til børn i u-landene?
- Hvad lærer eleverne, som man ikke lærer, når man ikke går i skole?
- Hvilke ligheder og forskelle er der mellem skoler i Danmark og skoler i u-landene?
- Hvad laver eleverne i deres fritid i forhold til børn i u-landene?

3. Hvordan er vi ens...

Hvordan er vi forskellige?

Formålet med denne øvelse er at åbne elevernes øjne for, hvilke ting, de har til fælles med børn andre steder i verden, og hvordan de adskiller sig fra andre børn.

A: Eleverne sætter sig over for hinanden to og to. Få dem til at kigge på hinanden og tale om, hvad de har til fælles, og hvad der er forskelligt ved dem. F.eks. har de begge to øjne, en næse og en mund, men de har forskelligt tøj på, forskellig øjenfarve og højde. De går begge i skole, men de har forskellige madpakker med og kan måske lide at lege med forskellige ting.

B: Eleverne vælger parvis et af børnene på billederne fra de tre små historier bagest i materialet. Få børnene til at tale om, hvad de har til fælles med barnet på billedet, og hvad der adskiller dem fra barnet på billedet. Hvad er ens eller forskelligt ved børnenes udseende, det sted hvor de bor, det de leger med, det de spiser, det de laver i skolen, hvis de går i skole? Hvad laver børnene, hvis de ikke går i skole?

C: Tal om ligheder og forskelle mellem børn i Danmark og børn i u-lande med udgangspunkt i øvelse A og B.

D: Tal om, hvad disse forskelle kan skyldes.

4. "På vej til skole"

- et spil om uddannelse

"På vej til skole" er et spil, der tematiserer børns og især pigers problemer med at komme i skole. Bagest i materialet er en spilleplade, brikker og Prøv-lykken-kort - klar

til kopiering. Kopier spillepladen op i A3-størrelse så felterne bliver lidt større. I kan også hente spillepladen i farver på www.ibis.dk/verdeniskole. Prøv-lykken-kortene er lavet på to ark af forskellig sværhedsgrad. Du vurderer selv, hvilke kort der passer til dine elever. Der skal desuden bruges en terning til spillet. Spillet kræver, at eleverne kan læse eller har en oplæser til rådighed. Det tager ca. 15 minutter at spille spillet.

A: Eleverne inddeles i mindre grupper på 2-6 personer og får udleveret en spilleplade, Prøv-lykken-kort og brikker. I kan også spille sammen i klassen ved at fotokopiere spillepladen over på en overhead og dele klassen op i hold.

B: Klip Prøv-lykken-kortene ud og placerer dem på spillepladen. Derefter klippes spillebrikkerne ud, og eleverne vælger, hvilken person de vil være. Brikkerne kan limes på pap eller lignende for at gøre dem mere stabile. Navnene på brikkerne er valgt, så eleverne ikke kan gennemskue, hvilket køn brikken har. De tre grå brikker er piger (Shannaz, Ahva Mano og Koki) og de tre hvide brikker er drenge (Balbir, Chih Hao og Tao). Når spillet er slut, kan eleverne prøve at gætte kønnet på deres brik. Det skal få eleverne til at tænke over, hvorfor det ikke er lige let for drenge og piger at komme i skole.

C: Eleverne slår efter tur med terningen og rykker det antal øjne, som terningen viser. Hvis man lander på et sort felt, trækker man et Prøv-lykken-kort, læser teksten ud for sin brik's navn og følger instruksen. Herefter lægges kortet nederst i bunken.

D: Kortene er konstrueret således, at pigerne får sværere ved at komme frem til skolen.

E: Efter spillet kan I diskutere de oplevelser, pigerne og drengene havde undervejs.

- Var der noget ved Prøv-lykken-kortene, som de ikke forstod?
- Hvad var forskellen på de grå brikker og de hvide brikker?

- Hvorfor er det sværere for pigerne end drengene at komme i skole?
- Er det også sådan i virkeligheden?
- Er det i orden?
- Hvad kan man gøre ved det?

5. Interview og meddigtning

”Interview og meddigtning” går ud på at få eleverne til at sætte sig i en andens sted. Der kan tages udgangspunkt i de tre historier bagerst i materialet, historier fra hjemmesiden eller en historie i ”LæseRaketten”. Øvelsen kan også tage udgangspunkt i en historisk eller nutidig person, som har en holdning til uddannelse som f.eks. N.F.S Grundtvig, Nelson Mandela, Mahatma Gandhi eller andre.

A: Del eleverne ind i grupper af 4-6 personer og få hver gruppe til at vælge en person fra en af historierne eller en nutidig eller historisk person.

B: Eleverne sætter sig ind i så meget som muligt om den valgte person og diskuterer, hvordan de tror, personen lever. For de nutidige og historiske personer kan de evt. søge på Internettet eller andre steder for at finde ud af, hvad deres person mener om uddannelse.

C: Herefter skal grupperne finde på fem spørgsmål om uddannelse, de gerne vil stille til den person, de har udvalgt.

D: Saml klassen og få en elev fra hver gruppe til at være den person, som gruppen har valgt. Eleven skal svare på personens vegne. Eleverne svarer på de fem spørgsmål, som deres egen gruppe har lavet. Derigennem laver de en præsentation af den udvalgte person for resten af klassen.

6. De fire hjørner

- standpunktsøvelse

Dette er en øvelse, hvor eleverne skal tage stilling og argumentere for deres holdninger og synspunkter.

A: I hvert af de fire hjørner i klasselokalet sættes sedler op med fire forskellige standpunkter omkring, hvorfor færre piger end drenge går i skole. Standpunkterne kan være:

- *Hjørne 1:* Fordi pigerne skal passe deres søskende og lave mad
- *Hjørne 2:* Fordi piger kan blive overfaldet på vej til skole
- *Hjørne 3:* Fordi piger bliver tidligt gift og får børn
- *Hjørne 4:* Fordi forældrene kun har råd til at sende drengene i skole

B: Fortæl eleverne, at de skal stille sig i det hjørne, hvor det standpunkt, som de er mest enige i, er placeret. Når alle eleverne har valgt hjørne, skal en eller to af eleverne fra hvert hjørne argumentere for deres synspunkter. Derefter er der mulighed for, at eleverne kan skifte hjørne, hvis de synes, at de andre elevers argumenter har overbevist dem om noget andet.

Andre eksempler på standpunkter om, hvorfor alle børn ikke går i skole:

- På grund af fattigdom
- Fordi de ikke gider
- Fordi de skal arbejde
- Fordi der ikke er nogen skole
- Fordi folk i fattige lande ikke betaler skat
- Fordi de er undertrykte
- Fordi fattige mennesker ikke har råd til skoleuniform og skolebøger
- Fordi undervisningen foregår på et fremmedsprog
- Fordi fattige mennesker ikke tror, at deres børn lærer noget i skolen

Lav evt. et åbent hjørne, hvor eleven selv finder på et standpunkt.

C: Øvelsen kan startes med en brainstorm på tavlen, hvor eleverne selv formulerer spørgsmål og standpunkter.

7. Fortid og fremtid

Formålet med denne øvelse er at gøre eleverne opmærksomme på, at alle børn ikke har de samme muligheder. Desuden gør øvelsen eleverne bevidste om, hvilken

betydning uddannelse har for fremtiden, både i Danmark og i andre lande.

A: Eleverne tegner hver for sig en linie, der deler sig i to (Se diagram bagest i materialet). Den lige linie er fortiden. De to skrå linier repræsenterer fremtiden. Den øverste linie er elevernes ønskede fremtid, og den nederste linie er den forventede fremtid.

- På den lige linie (fortiden) noteres eleverne de oplevelser de selv ser som de vigtigste i deres liv.
- På den øverste skrå linie (ønskede fremtid) skriver de deres drømme for fremtiden. F.eks. arbejde, hvor de gerne vil bo osv.
- På den nederste skrå linie (forventede fremtid) skriver de, hvad de tror, der vil ske i deres liv.

B: Eleverne præsenterer deres tegninger for klassen. Diskuter i fællesskab, hvilken betydning uddannelse har for, om elevernes ønskede fremtid bliver til deres forventede fremtid.

C: Tag udgangspunkt i en af de tre historier bag i materialet, historier i "LæseRaketten" eller historier fra hjemmesiden. Eleverne udvælger et barn fra en af historierne, som de laver en tidslinie for. Hvad tror eleverne, at børnene fra historierne drømmer om i fremtiden? Hvordan forventer eleverne, at børnenes fremtid i virkeligheden ser ud?

D: Eleverne præsenterer deres nye tegninger for klassen. Diskuter i fællesskab, hvilken betydning uddannelse har for børns fremtid.

8. Uddannelse - en grundlæggende menneskerettighed - en diskussionsøvelse

På FN's generalforsamling i 1948 blev Verdenserklæring om Menneskerettigheder vedtaget. FN's menneskerettigheder handler om at sikre grundlæggende menneskelige livsvilkår, der er nødvendige for at kunne leve et værdigt og trygt liv.

De grundlæggende menneskerettigheder er:

- at kunne leve i sikkerhed

- at blive behandlet med et minimum af værdighed og respekt
- at have en vis indflydelse på sin egen situation og på den nærmeste omverden
- at få dækket behovet for rent vand og tilstrækkelig ernæring, et tag over hovedet samt menneskelig kontakt
- at få muligheden for at lære og udvikle sig
- at få sikkerhed for at kunne få hjælp fra omgivelserne, hvis man ikke kan klare sig selv

Læs mere om menneskerettigheder på www.menneskeret.dk

A: Lav en brainstorm i klassen omkring, hvad eleverne ved om menneskerettigheder.

B: Læs menneskerettighederne op og diskuter udvalgte menneskerettigheder.

C: FN's menneskerettighedserklæring (1948) betragter uddannelse som en grundlæggende menneskerettighed.

Retten til uddannelse betyder ikke kun adgang til uddannelse, det betyder også retten til en gratis, god grunduddannelse. Ifølge den internationale menneskerettighedserklæring skal ethvert barn have muligheden for at udvikle sin personlighed, sit talent og sine fysiske evner bedst muligt. Desuden skal skolen udvise respekt for børnenes kulturelle identitet, sprog og værdier og undervise i tolerance og respekt for andre menneskers kultur samt det naturlige miljø.

Diskuter spørgsmålene

- Er uddannelse en grundlæggende menneskerettighed på linie med mad og vand. Hvorfor? Hvorfor ikke?
- Hvilken betydning har uddannelse for et samfund?
- Hvordan påvirker uddannelse det danske samfund?

C: Diskuter spørgsmålene

- Hvilke talenter eller interesser ville du ønske, at du havde mulighed for at udvikle, mens du går i skole?

- Hvilken form for uddannelse har du brug for, for at kunne gøre det?
- Gør din skole nok for, at alle skolens børn kan være stolte af deres sprog og kultur? Kunne det blive gjort anderledes? Hvordan?
- Synes du, at din skole underviser nok i tolerance for andre kulturer eller anderledes måder at leve på? Hvad kunne I gøre anderledes?

9. 2015-målene - "Hvad ville du gøre?" - en diskussionsøvelse

Formålet med denne øvelse er at få eleverne til at diskutere, hvorfor der er fattigdom i verden, og hvordan man kan gøre noget ved det. Øvelsen giver også mulighed for at få dine elever til at tænke over, hvordan forskellige årsager til fattigdom hænger sammen, og hvor svært det er at løse et problem, der har med fattigdom at gøre, uden også at gøre noget ved andre problemer. Opgaven tager udgangspunkt i 2015-målene.

På et FN-topmøde i år 2000 samledes verdens regeringsledere og vedtog 2015-målene. Det er en gensidig aftale mellem verdens lande om at halvere antallet af mennesker, der lever i fattigdom inden år 2015. Det skal ske gennem otte tidsbestemte mål, som findes bagest i materialet – klar til kopiering til dig og dine elever. De syv første mål er rettet mod u-landene, mens det ottende mål er rettet

mod de rige lande. Du kan læse mere om 2015-målene på www.2015.dk.

A: Eleverne inddeles i grupper og diskuterer 2015-målene på baggrund af kopierne af 2015-målene eller søgning på nettet. Eleverne skal forsøge at blive enige om en prioriteret rækkefølge af målene. Hvilke mål mener de er vigtigst? Hvilke mål mener de er lettest at løse? Hvorfor?

B: Diskuter herefter gruppernes prioritering af 2015-målene i klassen. Lad eleverne argumentere for deres prioriteringer. Prøv derefter at diskutere jer frem til en fælles prioriteret liste på tavlen over 2015-målene.

C: Diskuter følgende spørgsmål:

- Hvordan hænger de forskellige mål sammen?
- Er der nogen af målene, der ikke kan nås uden at nå de andre?
- Er det rimeligt at prioritere 2015-målene?
- Kan vi nå alle målene? Hvorfor/Hvorfor ikke?
- Er det rimeligt, hvis vi ikke når målene? Hvorfor/Hvorfor ikke?
- Hvad sker der, hvis vi ikke når målene?
- Hvordan kan vi nå målene?
- Hvem har ansvaret for, at vi når målene?
- Hvilken rolle skal Danmark spille i forhold til 2015-målene?

Historie 1: María fra Guatemala

María Xirum er 20 år og bor i Guatemala. Maria har aldrig gået i skole. Hun fortæller:

"Jeg bliver meget ked af det, når jeg ser mine veninder gå i skole, for det ville jeg også gerne. Uddannelse giver nogle muligheder, som jeg ikke får. Vi er fattige, og min far drikker pengene op," siger Maria Xirum.

Marías mor, Juana Batz, væver og broderer tøj, der sælges på markedet. Alle børnene hjælper til, og familien tjener omkring 100 kroner om ugen.

"Vi køber majs og brød for pengene, så der er ikke noget overskud. Hverken min mand eller jeg har nogensinde gået i skole. Jeg vil gerne have, at mine børn kom i skole, men jeg har ikke penge til at købe kladderhæfter og bøger," siger 38-årige Juana Batz.

Historie 2: Angeline og Jacqueline fra Liberia

Angeline og Jacqueline Poah er 13 år og tvillinger. De kan hverken læse eller skrive.

De bor i en flygtningelejr i det centrale Ghana. Om dagen driver de sammen med andre børn, rundt i lejren uden noget at lave.

"Vi har ingen penge, og derfor kan vi ikke komme i skole. Jeg vil ellers gerne lære at læse og skrive og blive boende i Ghana, for her er ingen krig," siger Angeline.

Jacqueline er mindre og mere stille end sin søster. Hun er handicappet, men hendes drømme er lige så stærke som søsterens. Da hun endelig åbner munden, siger hun: "Jeg vil gerne i skole, så jeg kan lære at klare mig selv. En dag vil jeg være skrædder".

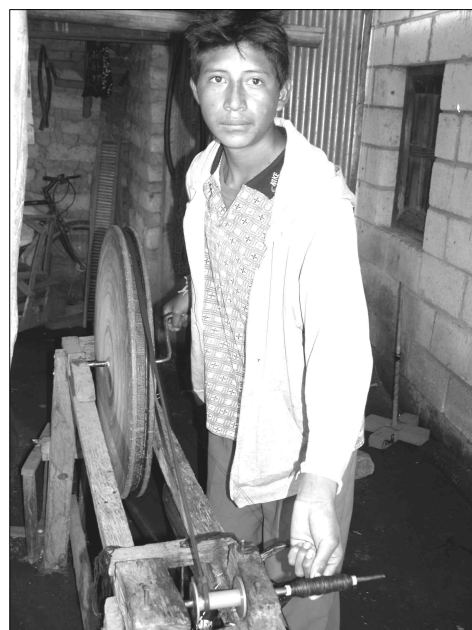
Historie 3: Tomás fra Guatemala

Tomás Guarcas er 16 år og bor i Guatemala. Tomás har i flere år hjulpet til i sin onkels lille væveri. Han bor sammen med sin far og tre mindre søskende bor i bjerglandsbyen Sacbichol.

"Jeg hjælper til i marken, henter brænde og arbejder ved væven, så vi får penge til mad og tøj." Siger Tomás.

Tomás familie er fattig og ejer kun et lille stykke jord, hvor de dyrker majs og bønner. Deres hus er bygget af soltørrede jordblokke og taget er af blik. Strøm er en luksus, som de ikke har råd til.

"Jeg gik ud af 2. klasse, men har faktisk kun gået ét år i skole, for jeg blev ofte hjemme for at arbejde. Det fortryder jeg nu. Jeg vil gerne have min egen forretning, men det kan jeg ikke få. Det er også umuligt for mig at rejse til andre provinser for at søge arbejde, for jeg har ikke lært spansk og kan hverken læse eller skrive," siger Tomás, der udelukkende taler lokalsproget k'iche'.

Bilag til øvelse 9.

2015-målene – ”Hvad ville du gøre?”

2015-målene

2015-målene består af 8 hovedmål og 18 delmål.

Målene er konkrete og tidsbestemte og skal halvere antallet af mennesker, der lever i fattigdom inden år 2015. De er resultatet af en verdensomspændende aftale indgået på FN's topmøde i september 2000 mellem verdens statsledere og regeringschefer.

Målene adskiller sig fra tidligere internationale løfter på tre punkter: De otte mål er klart formulerede; der er fastsat en deadline for, hvornår målene skal være opfyldt; og der er aftalt at foretage en løbende overvågning af, hvordan u-landenes opfyldelse af mål 1-7 skrider frem.

Målene stiller ikke kun krav til udviklingslandene, men også til de rige lande. Der er dog ikke aftalt nogen overvågning af mål 8, som omhandler kravene til de rige lande.

Mål 1. Bekæmpe fattigdom og sult

- Halvere andelen som lever for mindre end 1\$ om dagen inden 2015
- Halvere andelen som lever i hungersnød inden 2015

Fakta:

- Af verdens 6 mia. mennesker lever 1,2 mia. i dag med en indkomst på omkring 1 \$ om dagen eller mindre. Lidt under 3 mia. lever for 2 \$ om dagen eller mindre. Det svarer til det beløb, hver eneste ko i Europa modtager om dagen i støtte fra EU
- 800 millioner mennesker går sultne i seng hver aften. 300 millioner af dem er børn

Mulig løsning:

- Hvis alle de rige lande giver blot 0,5% af deres BNP, hvilket er mindre end de 0,7%, de har lovet at give, kan fattigdommen halveres inden 2015

Mål 2. Sikre grundskoleuddannelse for alle inden 2015

- Alle børn skal have adgang til en grundskoleuddannelse

Fakta:

- 100 millioner børn i verden går ikke i skole

Mulig løsning:

- Ved at afskaffe skole-uniformer og betalingsskoler kan flere børn komme i skole

Mål 3. Fremme ligestilling og styrke kvinders rettigheder

- Opnå fuldkommen ligestilling på grunduddannelsen inden 2005 og på alle uddannelsesniveauer inden 2015

Fakta:

- 57% af de 100 millioner børn, der i dag ikke går i skole, er piger
- 854 mio. er analfabeter. 544 mio. af dem eller 64% er kvinder. Årsagerne er bl.a., at forældre ikke har råd til at sende alle deres børn i skole. De vælger som regel drengebørnene, som senere forventes at forsørge dem. Pigerne skal i stedet arbejde i hjemmet og passe deres mindre søskende

Mulige løsninger:

- Gratis børnepasningsordninger, hvor mindre søskende kan blive passet, så pigerne kan komme i skole
- Afskaffelse af skoleuniformer og betalingsskoler

Mål 4. Reducere spædbarns- og børnedødeligheden

- Mindske dødeligheden blandt børn under fem år med to tredjedele inden 2015

Fakta:

- 30.000 børn dør dagligt af årsager, der kunne have været forhindret, hvis de havde haft adgang til hospitaler, rent drikkevand eller tilstrækkeligt med mad
- Med det nuværende tempo vil børnedødeligheden kun falde med en fjerdedel inden år

2015 og ikke med to tredjedele, hvilket er målet

Mulige løsninger:

- Et barn af en uddannet kvinde har 40% større chancer for at overleve. Det er fordi en uddannet kvinde bedre ved, hvordan hun skal passe sit barn. Ved at sikre flere kvinder en uddannelse kan børnedødeligheden mindskes
- Ved at sikre adgang til rent drikkevand og gratis adgang til hospitaler kan børnedødeligheden mindskes

Mål 5. Reducere dødeligheden blandt gravide og fødende kvinder

- Mindske dødeligheden blandt mødre med tre fjerdedele inden 2015

Fakta:

- Hvert år dør mere end 529.000 kvinder i forbindelse med graviditet og fødsel
- I Afrika syd for Sahara dør en ud af 16 kvinder i forbindelse med graviditet eller fødsel

Mulig løsning:

- Uddannelse af sundheds-personale kan mindske dødeligheden blandt gravide og fødende kvinder

Mål 6. Standse udbredelsen af hiv/aids, malaria og andre sygdomme

- Standse udbredelsen af hiv/aids og andre sygdomme og dermed vende den negative udvikling, hvor antallet af smittede øges dag for dag

Fakta:

- Hver dag dør 6.000 mennesker af hiv/aids, og der smittes 8.200 om dagen
- Mere end 300 mio. mennesker, hovedsageligt i Afrika syd for Sahara, rammes hvert år af malaria. Hvert 30. sekund dør et afrikansk barn af malaria

Mulige løsninger:

- Ved at udlevere gratis myggenet til børn i malariaramte områder kan malaria bekæmpes
- Ved at uddele gratis medicin kan dødelige sygdomme bekæmpes
- Ved at sikre adgang til rent drikkevand kan sygdomme som diarré og kolera bekæmpes
- Ved at oplyse befolkningen om prævention kan antallet af mennesker, der smittes med hiv, reduceres

Mål 7. Sikre miljøvenlig og bæredygtig udvikling

- Halvere andelen af mennesker uden adgang til rent drikkevand inden 2015
- Forbedre levevilkårene væsentligt for mindst 100 millioner mennesker, som bor i slumområder, inden 2020

Fakta:

- Mangel på rent drikkevand er ofte årsagen til epidemier som diarré, malaria og kolera
- Halvdelen af alle afrikanere lider af sygdomme, der skyldes mangel på rent drikkevand
- 18% af jordens befolkning har ikke adgang til rent drikkevand

Mulig løsning:

- Ved at sikre adgang til rent drikkevand kan levevilkårene forbedres for mange millioner mennesker

Mål 8. Opbygge globalt partnerskab for udvikling

- Sikre øget bistand, retfærdige handelsregler og gældslettelse for udviklingslandene

Fakta:

- I dag lever kun 5 ud af FN's 191 medlemslande op til løftet om at give mindst 0,7% af deres BNP til den fattige del af verden
- Danmark giver 0,8% af BNP i bistand. Denne andel har været faldende siden 2001
- Den samlede u-landsbistand fra de 15 EU-lande var i 2002 på i alt 0,35% af bruttonationalproduktet (BNP). Til sammenligning brugte de samme 15 EU-lande i 2001 fire gange så meget på militærudgifter
- En ko i EU får mere støtte end et barn i u-landene. Landbrugsstøtten er med til at holde priserne på varer som f.eks. sukker så kunstigt lave, at bønder i u-landene ikke kan konkurrere med priserne og altså ikke får solgt deres varer

Mulige løsninger:

- Hvis de rige lande giver den bistand, som de har lovet, kan fattigdommen halveres inden 2015
- En fjernelse af landbrugs-støtten i EU kan øge indtægterne for bønder i u-landene og dermed deres levestand